Dato **23.10.2023** Sagsnr. 150865 Reference **mkal/slkn**

Grundmodel for videnintegration – UC SYD

Professionsuddannelsernes særlige videngrundlag

Professionsuddannelser bygger på et særligt videngrundlag, der kombinerer tre former for viden: Praksisviden, udviklingsviden og forskningsviden (Danmarks Akkrediteringsinstitution, 2021). At være professionel i sit erhverv betyder at kunne handle kompetent i praksis, være med til at udvikle praksis samt at være orienteret i relevant forskning. Praksisviden, udviklingsviden og forskningsviden udgør det videngrundlag, som UC SYDs uddannelser skal baseres på og som sikrer, at uddannelserne afspejler den relevante viden og muliggør, at studerende kan opnå uddannelsens mål. Gennem undervisning, praktik/klinik, vejledning, forskningstilknytning og forskellige studieformer, møder de studerende professionernes praksisviden, udviklingsviden og den særlige forskningsviden, som afspejler deres profession.

Praksisviden

De studerende kan opnå praksisviden gennem uddannelsens tætte kobling til praksis, hvorigennem de tilegner sig egne erfaringer. Såvel i praktikken og klinikken som i undervisningen træner, øver og eksperimenterer de studerende inden for deres profession. I arbejdet med professionens praksis, kultur og tradition oparbejder og udvikler de studerende deres egen praksisviden f.eks. via casearbejde, gæsteundervisere, forlagt undervisning, simulationstræning eller lignende.

Udviklingsviden

De studerende kan opnå udviklingsviden ved at tilegne sig professionens særlige begreber, teorier, praksisformer, teknologier og være i løbende kontakt med praksis gennem forskellige studieaktiviteter. Udviklingsviden bidrager igennem forsøgs- og udviklingsarbejde til en kvalificering af professionsudøvelsen i praksis. Det kan fx være udvikling af nye redskaber, produkter, innovation og metoder, som kan anvendes af professionerne. At oparbejde udviklingsviden kræver systematisk arbejde baseret på viden, med det formål at frembringe nye eller forbedrede materialer, processer, undervisningsformer eller tjenesteydelser inden for professionen.

Forskningsviden

De studerende forholder sig til forskningslitteratur, empiriske metoder, praktiserer forskningslignende studier og får mulighed for at møde forskningsprojekter inden for deres profession. Forskningsviden skabes og udvikles bl.a. når underviserne deltager i forskningsprojekter og konferencer, netværk og andre former for videnudveksling internt eller i samarbejde med andre forskningsinstitutioner.

Der eksisterer et overlap mellem udviklingsviden og forskningsviden, men de to videnformer er bl.a. adskilt af krav til dokumentation, fagfællebedømmelse og reproducerbarhed.

Grundmodel for videnintegration

Som led i arbejdet med at sikre, at uddannelser på UC SYD baseres på praksisviden, udviklingsviden såvel som forskningsviden, tager uddannelserne udgangspunkt i en fælles grundmodel for videnintegration. Grundmodel for videnintegration består af tre elementer:

1. Uddannelsernes videnmiljøer
2. Undervisernes systematiske arbejde med valg af litteratur
3. Studerendes arbejde med forsknings-, praksis- og udviklingsviden

Grundmodellen er integreret i kvalitetssikringssystemet. Status på modellen integreres i kvalitetsnøglerne, og der afholdes et årligt opfølgningsmøde mellem institutchefer, EVU-chef, forskningschef og kvalitetskoordinator, hvor der gøres status på modellen og strategi for de(t) kommende år aftales.

1. Uddannelsernes videnmiljøer

Alle adjunkter/lektorer skal være knyttet til, og deltage aktivt i enten

- et videnmiljø på eget institut
- et af UC SYD's forskningsprogrammer og/eller
- samarbejder med eksterne viden– og forskningsmiljøer

Institutternes videnmiljøer er dynamiske og tilpasser sig uddannelsernes behov for styrkelse af aktuel viden. Videnmiljøerne vurderes en gang årligt (oktober) og der udarbejdes en liste over de interne videnmiljøer, der er aktive på de enkelte institutter det kommende år. Interne videnmiljøer kan fokusere på alle tre vidensformer.

2. Undervisernes systematiske arbejde med valg af litteratur

Alle faggrupper/semestergrupper/modulansvarlige grupper udarbejder (f.eks. i samarbejde med bibliotek, videnmiljø på instituttet eller forskningsprogram) en kommenteret litteraturoversigt, som ajourføres i en rytme, der fastlægges på den enkelte uddannelse. Formålet med kommenterede litteraturoversigter er at:

- Styrke bevidstheden om udvælgelsen af litteratur
- Tydeliggøre valg af artikler/kapitler/retningslinjer
- Skabe gennemsigtighed mellem undervisere og på tværs af uddannelsesudbud
- Bidrage til kvalitetssikring ved at dokumentere processer omkring valg af litteratur

Litteraturoversigterne kan rumme relevant national og international forskning, lærebøger og anden litteratur. Didaktiske overvejelser om litteraturens anvendelse og relevans er central i udarbejdelsen af oversigterne. Undervisningstilrettelæggelsen og valg af litteratur foretager faggruppen/semestergruppen/modulansvarlig gruppe med afsæt i disse litteraturoversigter, eventuelt med inddragelse af studerende. På nogle uddannelser er der udarbejdet nationale reviews, som med fordel kan danne grundlag for litteraturoversigterne. I 2024 tages der stilling til, om det nye bibliotekssystem, LEGANTO, åbner mulighed for justering af denne praksis givet systemets nye teknologiske muligheder ift. litteraturoversigter.

3. Studerendes arbejde med forsknings-, udviklings- og praksisviden

På alle uddannelser skal de studerende arbejde med mindst ét undersøgende projekt, der har karakter af forskning og udvikling. Dvs. de studerende arbejder med forskningslignende spørgsmål, undersøgende tilgange og udvikling af praksis. Arbejdet udvikles på mindre hold, under vejledning og i samarbejde med underviser, og kan udspringe af underviserens eget eller andres FoU-arbejde med afsæt i klinik/praksis. Den specifikke fremgangsmåde er op til uddannelserne og underviserne at fastlægge. Derudover skal de studerende på hvert semester i ét eller flere fag arbejde aktivt (dokumenterbart - f.eks. via studieplanen) med relevant praksisviden i undervisningen.

I forhold til forskningsviden kan fokus f.eks. være på afprøvning af metoder (interview, spørgeskemaundersøgelse, observationsstudie), undersøgelse og analyse af en problemstilling.

I forhold til udviklingsviden kan fokus f.eks. være på udfordring af gældende praksis, udvikling af nye løsninger/praksisser, optimering af tjenesteydelser (f.eks. nytænkning af arbejdsgange og praksisser).

I forhold til praksisviden kan fokus f.eks. være på inddragelse af konkrete praksiserfaringer og -problemstillinger via:

- Undervisernes tilknytning til praksis (f.eks. via deltagelse i professionspraksisfællesskaber
- Inddragelse af studerendes praksiserfaringer
- Inddragelse af professionsudøvere i undervisningen
- Inddragelse af konkrete artefakter/systemer/problemer fra praksis i undervisningen
- Forlæggelse af undervisning til professionsudøvende lokalitet

For yderligere inspiration til integration af praksisviden i grunduddannelserne se bilag 1.

Bilag 1. Inspirationskatalog til øget integration af praksisviden i grunduddannelserne

Formålet med grundmodellen er at forbedre grunduddannelserne ved systematisk at øge relevansen i uddannelserne, gennem et tættere samspil mellem uddannelse og praksis. Grunduddannelserne er kendetegnet ved at være tilrettelagt som en vekselvirkning mellem praktik og undervisning. I både undervisning og praktik indgår forskellige videnformer, herunder praksis-, udviklings- og forskningsviden. Denne model anviser systematiske veje til at integrere praksisviden i grunduddannelserne og retter sig derfor mod både praktik og undervisning.

Underviseres kontinuerlige deltagelse i professionspraksisfællesskaber

Undervisere i en professionsuddannelse har brug for viden om professionens praksis, herunder teoretisk, videnskabelig henholdsvis erfaringsbaseret viden. Målet med underviseres deltagelse i praksisfællesskaber er at give alle undervisere mulighed for at få praktiske erfaringer med og viden om, hvordan professionerne udøves. Flere forskellige aktiviteter kan give mulighed for viden om, hvordan professionerne udøves:

- Undervisere i praktik som professionsudøvere
- Undervisere deltager i empiriske undersøgelser, der udføres i samarbejde med professionsudøvere (Undersøgelsesfællesskaber)
- Undervisere deltager i udviklingsprojekter, der retter sig mod at udvikle professionens praksis OG inkluderer en stor grad af interaktion med professionsudøvere
- Undervisere deltager i empiriske forskningsprojekter, hvor underviseren er aktiv i både indsamling og behandling af empiri fra professionens praksis
- Undervisere er aktive i EVU-aktiviteter, der indeholder en stor grad af udveksling med professionsudøvere
- Andet

Uddannelsesledelsens tilknytning til praksis

I udvikling og tilrettelæggelse af grunduddannelserne, har ledelsesbeslutninger betydning for både indhold og didaktik. Ledelse af uddannelserne har dermed betydning for professionsudviklingen. Den enkelte leders, og hele ledergruppers, indsigt i og viden om professionens praksis og udvikling af denne, er derfor en vigtig del af uddannelsesledelse. Vellykket integration af praksisviden – og derigennem øget relevans – forudsætter uddannelsesledelse i tilknytning til praksis;

- Systematisk dialog (videnetværk, -saloner, besøgsrunder osv.)

- Uddannelsesudvalg
- Tematiske praksiskonferencer (KL's topmøder, VIVE-konferencer, høringer osv.)
- Ledelse i og af udviklings- og forskningsprojekter med stor grad af dialog med professionsudøvere
- Andet

Praksisviden i undervisningen

I undervisningen er der gode muligheder for at arbejde med hvordan teori, forskning og praksis relaterer sig til og udfordrer hinanden;

- Inddrage de studerendes praksiserfaringer i undervisningen
- Invitere professionsudøvere til at være medundervisere
- Inddrage underviserens indsigter fra deres kontinuerlige deltagelse i professionspraksisfællesskaber
- Arbejde med konkrete artefakter/systemer/problemer fra praksis integreret i undervisningen
- Bruge lokaliteter hvor professionen udøves som undervisningslokale
- Andet

Praktikkens form og indhold

Praktikkens form og indhold varierer meget mellem og i professionsuddannelserne ved UC SYD. I pædagoguddannelsen er der nationalt arbejdet med at udvikle kvaliteten af praktikkens læringsmuligheder. Der har været fokus på, hvordan studiedage i praktikken kan forbedres. Herunder er de 5 pointer fra dét udviklingsarbejde:

- Inddrage studerendes erfaringer fra praktikken i undervisning og vejledning på studiedage i praktikken. Alternativt i undervisningen før og efter praktik.
- Understøtte samspillet mellem teori og praksis i undervisningen på studiedage og/eller i undervisningen før og efter praktik.
- Etablere øvelsesrum for studerendes handlekompetencer i forbindelse med undervisningen på studiedage og/eller i undervisningen før og efter praktik.
- Understøtte samarbejdet mellem praktiksted og uddannelsessted, f.eks. ved at prioritereunderviseres kommunikation med konkrete praktiksteder.
- Tilbyde den studerende vejledning i forhold til konkrete problemstillinger i praktikken, på studiedage og/eller i undervisningen før og efter praktikken.